

1. ÚKOL

Sedmdesátkrát sedm

Texty

Matouš 18,21-35; *Perly moudrosti*, s. 243-251

Verš k zapamatování

„Ze srdce odpustíte každý svému bratru.“ (Matouš 18,35)

Cíle

Děti by měly:

- poznat**, že Bůh chce, abychom s druhými jednali se stejnou milostí a s tímž odpuštěním, jaké prokázal on nám;
- pocítit** touhu být milosrdné vůči druhým a odpouštět jim;
- reagovat** na to ochotou odpouštět druhým.

Hlavní myšlenka

Bůh chce, abych druhým ze srdce odpouštěl.

Téma na tento měsíc

Jednáme spolu vzájemně tak, jak Bůh jedná s námi.

Stručné shrnutí tohoto úkolu

V podobenství Ježíš vypráví o tom, jak král odpouští jednomu ze svých služebníků obrovský dluh, větší, než na jaký by tento služebník dokázal vydělat za celý svůj život. Služebník nedbá na to, že za svou svobodu vděčí králi, vyjde ven, požaduje splacení peněz na muži, který mu dluží jen malou částku, a nechá ho uvrhnout do vězení.

Tento úkol je o společenství.

Přestože je Boží lid součástí Boží rodiny, jsou to pořád jenom lidé. Budou se dopouštět chyb a druzí jim budou ubližovat. Bůh touží po tom, aby si jeho děti vzájemně bez jakýchkoli výhrad a omezení odpouštěly – tak jako on odpustil jim. Přestože je z hlediska naší přirozenosti obtížné stále znovu a znovu bezpodmínečně odpouštět, Bůh dá svým dětem schopnost to dělat.

Doplňující informace pro učitele

Židovský zákon vyžadoval, aby jeden člověk odpustil druhému třikrát. Viz Ámos 1,3.6.9.11; 2,1.4.6. Petr se pravděpodobně domníval, že je velkorysý, když navrhoval, že člověk by měl druhému člověku odpustit sedmkrát.

První služebník dlužil svému pánovi 10.000 talentů (viz Matouš 18,24). Jeden talent odpovídal 6.000 denárů, takže svému pánovi dlužil 60.000.000 denárů. To nasvědčuje skutečnosti, že musel být vysokým vládním úředníkem.

Druhý služebník dlužil prvnímu jeden římský denár, což odpovídá 100 denárům nebo zhruba jednodenní mzdě (viz Matouš 20,2). První služebník tedy dlužil svému pánovi 600.000krát více, než jeho spoluslužebník dlužil jemu samotnému.

Výzdoba třídy

Do přední části místnosti umístí poutač s nápisem „Jednáme spolu vzájemně tak, jak Bůh jedná s námi“. Vlevo umístí obrázek dítěte, které ubližuje jinému dítěti. Vyrob „měřicí přístroj“ s číselným displejem. Označ jej jako „chybometr“. „Nastav“ chybometr tak, aby ukazoval vysoké hodnoty – například 450.

Vpravo od chybometru vystav obrázek týčž dvou dětí, které se tentokrát na sebe smějí a podávají si ruce, přičemž v jejich blízkosti se usmívá Ježíš. Kolem rozmístí další obrázky znázorňující děti, které si nejrůznějšími způsoby vzájemně pomáhají – například jak jsou na návštěvě u nemocného dítěte, jak pomáhají jinému dítěti s přípravou do školy apod.

SPOLEČENSTVÍ

Přehledný plán			
ODDÍL ÚKOLU	ČAS	AKTIVITY	POTŘEBNÉ POMŮCKY
Privítání	postupně	Pozdrav žáky ve dveřích; vyslechni si jejich radosti/starosti	žádné
1 Přípravné aktivity	až 10 min.	A. <i>Deset srdcí</i> B. <i>Akrostich odpuštění</i>	10 papírových srdcí (viz s. 140), Bible školní tabule a křída nebo novinový papír velkého formátu a fix, Bible
* Modlitby chvály	a až 10 min.	společenství zpěvník misie sbírka modlitba	žádné nádoba ve tvaru srdce s obrázky lidí, kteří si vzájemně pomáhají žádné
2 Biblický úkol	až 20 min.	probírání příběhu	kostýmy z biblických dob, „účetní kniha“, „meče“, královský „trůn“, „vězeňská brána“, malé kousky papíru, šňůrka, malá krabička
		verš k zapamatování	Bible
		studium Bible	Bible
3 Aplikace úkolu	až 15 min.	A. <i>Tabule, kterou lze smazat</i>	bílá tabule a fix nebo školní tabule a křída, hadr nebo houba, Bible

			<i>B. Kruh odpuštění</i>	Bible
4	Sdílení se	až 15 min	<i>Darované srdce</i>	papírová srdce (viz s. 140), tekuté lepidlo a třpytky, výtvarné pomůcky, propisovačky nebo fixy, nůžky
*Modlitby a chvály mohou být do programu zařazeny kdykoliv.				

Přivítání

Přivítej žáky ve dveřích. Zeptej se jich, jak se měli v uplynulém týdnu – z čeho mají radost/jaké mají starosti. Dej jim pokyny týkající se přípravné aktivity, kterou jsi zvolil/a.

1. Přípravné aktivity

Vyber si aktivitu, kterou v dané situaci považuješ za nejvhodnější.

A. Deset srdcí

Potřebujete:

- 10 papírových srdcí (viz s. 140)
- Bibli

Deset srdcí předem připevni na čtyři stěny, a to následujícím způsobem: Jedno srdce na jednu stěnu, dvě srdce na druhou, tři srdce na třetí a čtyři na poslední. Stejným způsobem ti poslouží i čtyři rohy velkého stolu nebo pár židlí.

Řekni: **Budu jmenovat různé věci, kterých se lidé dopouštějí a jimiž ubližují druhým. Přemýšlejte o tom, co říkám, a pak rozhodněte, zda by bylo snadné, nebo těžké odpustit člověku, který by vám takovou věc udělal. Jedno srdce znamená, že by bylo těžší mu odpustit, čtyři srdce znamenají, že by to bylo snazší. Až se rozhodnete, postavte se na místo, které jste si zvolili. Přečti toto:**

přebíhat ve frontě
 lhát
 porušit slib
 nepozvat někoho na večírek
 nevézt někoho do svého fotbalového družstva
 říkat nelaskavá slova
 uhodit někoho nebo mu fyzicky ublížit

Můžeš přidat i další položky, které se týkají vaší skupiny.

Shrnutí

Zeptej se a dej žákům čas na rozmyšlenou: **Proč se některé věci odpouštějí snáze než jiné? Jak se cítíte, když musíte přiznat, že něčeho litujete? Jaký máte pocit, když někomu odpouštíte? Je snadné odpouštět druhým? Je snadné prosit o odpuštění?**

Ať už se dopouštíme čehokoli, Bůh je vždy ochoten nám odpustit, je-li naše lítost opravdová. A chce, abychom i my ochotně odpouštěli druhým. Přečtěme si žalm 103,1-3. Dej žákům čas na to, aby si tento text vyhledali a společně přečetli.

Zeptej se: **Kolik hříchů vám Bůh odpouští? Viz verš 3. Jaký pocit to ve vás vyvolává? Může vám Bůh pomoci odpustit druhým lidem i v situacích, kdy se odpouští jen těžko? Naše dnešní hlavní myšlenka nám připomíná, že:**

BŮH CHCE, ABYCH DRUHÝM ZE SRDCE ODPOUŠTĚL.

Řekněte si ji společně se mnou.

B. Akrostich odpuštění**Potřebujete:**

- školní tabuli a křidu nebo novinový papír velkého formátu a fix
- Bibli

Slovo „ODPOUŠTĚJ“ napiš svisle na takové místo, aby je všichni viděli, a vytvořte akrostich (báseň, v níž počáteční hlásky veršů tvoří další informaci – pozn. překl.). Požádej děti, aby si vzpomněly na něco, co možná potřebují, aby jim někdo odpustil, a co začíná jednotlivými písmeny slova „odpouštěj“. Toto slovo pak napiš vedle daného písmena. (Například O jako „odmlouvání“.)

Shrnutí

Zeptej se a dej žákům čas na rozmyšlenou: **Kolik existuje různých věcí, které potřebujeme, aby nám někdo odpustil? Jak se cítíte, když musíte někoho poprosit, aby vám odpustil? Je snadné odpouštět druhým?**

Přečtěte si nahlas Efezským 4,32. Zeptej se: **Přestane nám někdy Bůh odpouštět? Co nám to říká o tom, jak bychom měli odpouštět druhým? Co si o tom myslíš? Ať už se dopouštíme čehokoli, Bůh je vždy ochoten nám odpustit, je-li naše lítost opravdová. A chce, abychom i my odpouštěli druhým. Naše dnešní hlavní myšlenka nám připomíná, že:**

BŮH CHCE, ABYCH DRUHÝM ZE SRDCE ODPOUŠTĚL.

Řekněte si ji společně se mnou.

* Modlitby a chvály

Společenství

Povyprávěj o tom, co děti potěšilo a co je zarmoutilo, o jejich radostech a starostech, které ti svěřily při svém příchodu (je-li to vhodné). Dej žákům čas na sdílení zkušeností, které získali při studiu úkolu na minulý týden, a zopakujte si verš k zapamatování. Připomeň narozeniny, mimořádné události či úspěchy. Zvláště vřele přivítej všechny hosty.

Misie

Pomoz žákům rozpoznat v příběhu odpuštění a soucit.

Sbírka

Potřebujete:

- nádobu ve tvaru srdce s obrázky lidí, kteří si vzájemně pomáhají

Připomeň dětem, že soucit projevíme tím, že poskytneme svůj dar, aby se druzí mohli dozvědět o Bohu.

Modlitba

Požádej děti, aby si vzpomněly na něco zlého, co jim někdo v poslední době řekl nebo udělal. Připomeň jim, že Bůh chce, aby druhým lidem odpouštěly. Dej jim čas na tichou modlitbu, pak uzavři prosbou k Bohu, aby všem pomáhal ze srdce odpouštět druhým.

2. Biblický úkol

Potřebujete:

- kostýmy z biblických dob
- „účetní knihu“
- bezpečné „meče“
- královský „trůn“
- „věžeňskou bránu“
- malé kousky papíru
- šňůrku
- malou krabičku

Probírání příběhu

Postavy: rabín, dítě, Petr, několik učedníků, Ježíš, první služebník, druhý služebník, třetí služebník (použití slova „služebná“ umožní učitelům zapojit i dívky), několik strážných, král

Rekvizity: kostýmy z biblických dob, účetní kniha pro prvního služebníka, meče pro strážce (volitelné), královský trůn, věžeňská brána (volitelné)

Rozděl role, a zatímco asistenti pomáhají hlavním postavám s oblékáním, řekni ostatním žákům ve třídě, aby pokaždé, když zaslechnou slovo *odpustit* (v jakémkoli tvaru) nebo *odpuštění*, řekli „Slituj se!“ Natrénujte si to.

Přečti nebo převyprávěj příběh.

V Ježíšově době kněží a rabíni učili, že jeden člověk musí druhému **odpustit** (*Slituj se!*) pouze třikrát. [*Naznač rabínovi, aby se postavil vedle tebe.*] Dejme tomu, že bys běžel svému příteli něco říci [*Naznač dítěti, že má přijít k tobě.*] a přitom bys nešťastnou náhodou šlápl rabínovi na prsty u nohy. [*Dítě šlápne rabínovi na nohu.*] Au! To bolí. Ale rabín řekne: „**Odpouštím** (*Slituj se!*) ti, dítě.“

Znovu mu omylem šlápněš na prsty u nohy. Jaúúú! To bolí! Ale rabín zná pravidla, a proto odpoví: „**Odpouštím** (*Slituj se!*) ti, dítě.“ Když se chystáš k odchodu, uděláš to zase. Rychle se mu omluvíš a on opět řekne: „**Odpouštím** (*Slituj se!*) ti, dítě.“

Víš, že jsi u rabína dosáhl stanovené meze **odpuštění** (*Slituj se!*). Chceš odsud zmizet. Jak vyběhneš ke dveřím, paží ho uhoďš do oblasti žaludku. Rabín už ti nemusí **odpustit** (*Slituj se!*)! Proto bys měl raději utéct. [*Oba uhánějí ke svým židlím.*]

A tak když se Petr zeptal Ježíše: „Kolikrát mám **odpustit** (*Slituj se!*) člověku, který proti mně zhřeší?“, domníval se, že sedmička je opravdu velkorysé číslo.

Ale Ježíš mu odpověděl: „Ne sedmkrát, ale sedmdesátkrát sedmkrát.“ To je čtyři sta devadesátkrát. Vícekrát než by se člověk měl *snažit* si zapamatovat. Ježíš měl na mysli, že neexistuje hranice, která by stanovovala, kolikrát bychom měli někomu **odpustit** (*Slituj se!*).

Aby Ježíš vysvětlil, oč mu jde, vyprávěl tento příběh:

Jistý služebník pracuje pro krále – spravuje královské finance. [*První služebník přijde dopředu a pilně listuje v knize.*] Jednoho dne se král posadí a prohlíží si jeho účty. [*Král si vezme knihu a začne ji kontrolovat.*] Zjistí, že tento muž mu dluží miliony, mnohem více, než by mu kdy byl schopen splatit. [*Král něco napíše na kousek papíru a předá to služebníkovi.*]

Král se rozzlobí. „Strážel!“ křičí, „vezměte tohoto muže, jeho ženu i děti a vše, co je v jeho domě. Prodejte to a peníze dejte na splacení dluhu.“ [*Strážel se chopí muže.*]

Muž padne na kolena a úpěnlivě prosí o milost. „Prosím! Dej mi čas,“ naléhá. „Vrátím vše, co ti dlužím.“

Král ví, že i kdyby tento muž po celý zbytek svého života šetřil vše, co vydělá, nikdy by nebyl schopen zaplatit ani polovinu dluhu. Ale i přesto je králi tohoto muže líto. Král si vezme papír a přes celou stránku napíše: *Vymazáno*. Služebník je propuštěn bez trestu.

Sotva královský služebník odejde, potká jiného služebníka, který zase dluží peníze *jemu*. Tento druhý služebník mu dluží pouze jeden římský denár, což je zhruba mzda za jeden den (Matouš 20,2). První služebník chytí druhého pod krkem a začne ho škrtit. „Zaplať mi, co jsi dlužen,“ naléhá.

„Měj se mnou, prosím, strpení,“ žadoní druhý služebník. „Dej mi čas, a splatím ti vše, co ti dlužím.“

Ale první služebník odmítá. „Zaplat' hned,“ hřímá. A nechá druhého služebníka uvrhnout do vězení. „Zůstaň si tam, dokud mi nebudeš schopen zaplatit,“ huláká.

Celý incident vidí třetí královský služebník, běží ke králi a o všem ho zpraví. *[Služebník šeptá něco králi do ucha a ukazuje na zlého služebníka.]*

„Přiveďte mi toho zlého služebníka,“ nařizuje král. *[První služebník přijde dopředu.]* „Služebníku zlý,“ burácí král. „Smiloval jsem se nad tebou! Vymazal jsem ti mnohamilionový dluh. Cožpak ses nemohl slitovat nad svým přítelem a **odpustit** (*Slituj se!*) mu to málo, co ti dluží?“ A král nechal prvního muže uvrhnout do vězení. *[Strážce ho odvádějí do vězení. Potom král prochází kolem vězení a hrozí na muže prstem.]* „Zůstaneš tam, dokud mi nebudeš schopen zaplatit do posledního haléře.“

„A totéž,“ řekl Ježíš, „se stane těm, kteří **neodpustí**.“ (*Slituj se!*)

Ježíš říkal svým služebníkům, že by měli odpouštět druhým tak, jako Bůh odpouští jim. A chce, abychom i my dělali totéž. Zapamatujte si naši hlavní myšlenku:

BŮH CHCE, ABYCH DRUHÝM ZE SRDCE ODPOUŠTĚL.

Shrnutí

Napište každou z následujících otázek na malý kousek papíru a ten pak přilepte (nebo přivažte) na barevnou šňůrku. Rozstříhejte šňůrku na různě dlouhé kousky a jeden konec každého kousku nechejte volně viset z malé krabičky. Řekni každému dítěti, aby si vybralo kousek šňůrky a natáhlo ji. Pak přečti otázku nebo urči někoho, kdo ji přečte.

1. Opravdu Bůh chce, abychom počítali, kolikrát někomu odpustíme?
2. V čem se první služebník podobal tobě a mně? (Bylo mu hodně odpuštěno; odmítal odpustit; zapomněl, že Bůh chce, abychom z lásky odpouštěli druhým.)
3. Co myslíš, jak se král cítil poté, co odpustil tak veliký dluh?
4. Odpustil král onomu služebníkovi z lásky? Jak to víš?

Verš k zapamatování

Potřebujete:

- Bible

Řekni: **Toto je biblický verš, který si dnes chceme zapamatovat: „Ze srdce odpustíte každý svému bratru.“ (Matouš 18,35)** Verš znovu přeříkej s použitím znakového jazyka. Totéž zopakuj. Řekni dětem, aby si to samé několikrát zopakovaly. Tři pravou ruku o levou s dlaněmi u sebe, pak řekni: **Proč se domníváte, že jsem pro odpuštění použil/a tento znak?** (Je to, jako bychom něco vymazávali ze své paměti.) **Zapamatujme si naši dnešní hlavní myšlenku:**

BŮH CHCE, ABYCH DRUHÝM ZE SRDCE ODPOUŠTĚL.

K obrázkům (obrázky je třeba přeházet, některé vynechat, některé doplnit.)

Ze (třetí obrázek odspoda)
 srdce (nejspodnější obrázek)
 odpustíte (obrázek úplně nahoře)
 každý (doplnit obrázek – např. ukázat na jednotlivé žáky)
 svému (doplnit obrázek – ukázat na sebe)
 bratru (třetí obrázek shora)

Studium Bible

Řekni: **V Bibli je hodně veršů týkajících se odpuštění. Přečtěme si některé z nich.** Dej dětem pokyn, aby si všechny postupně vyhledaly tytéž verše. Je-li třeba, pomohou jim dospělí. Každý verš si přečtěte nahlas, pak o něm diskutujte, aby ses ujistil/a, že děti pochopily jeho smysl.

Matouš 6,12.14.15
 Lukáš 6,37

Marek 11,25
 Lukáš 17,3.4

Řekni: **Proč bychom měli odpouštět druhým? Jedním z důvodů je skutečnost, že Ježíš odpustil nám. Přečtěme si o tom v Bibli.** Přiděl dětem níže uvedené texty a požádej je, aby je přečetly nahlas. Ujisti se, že chápou, co jednotlivé texty učí.

Žalm 85,3
 Koloským 1,13.14
 1. list Janův 1,9

Efezským 1,7
 Koloským 3,13
 1. list Janův 2,12

Shrnutí

Řekni: **Tyto texty nám říkají, že Ježíš je vždy ochoten nám odpustit, když uděláme něco zlého, pokud toho opravdu litujeme. Co si o tom myslíš? Jaký vliv má na nás vědomí této skutečnosti, když nás druzí prosí, abychom jim odpustili?** (Jestliže jsme si vědomi toho, že nám Ježíš odpouští, je pro nás snadnější odpouštět druhým.) **Kolikrát bychom měli odpustit druhým?** (Tolikrát, kolikrát nás o to požádají. Stejně jako Boží odpuštění nemá žádné hranice, neměli bychom mít žádné hranice ani my.) **Zapamatujte si naši hlavní myšlenku:**

BŮH CHCE, ABYCH DRUHÝM ZE SRDCE ODPOUŠTĚL.

Řekněte si ji společně se mnou.

3. Aplikace úkolu

A. Tabule, kterou lze smazat

Potřebujete:

- bílou tabuli a fix nebo školní tabuli a křídou
- hadr nebo houbu
- Bible

Požádej žáky, aby jmenovali co nejvíce věcí, kterých se dítě v jejich věku může dopustit a za které by potřebovalo odpuštění. Seznam těchto věcí, jednu po druhé, piš na místo, kde je všichni uvidí.

Napiš první věc, pak ji smaž a napiš další. Pokračuj v psaní a mazání tak dlouho, dokud žáci neuvedou nejméně deset věcí.

Shrnutí

Diskutujte o tom, jaký význam má začít s „čistým štítem“, zhřešit a získat odpuštění, tedy „smazání“ svých hříchů v případě, že usilujeme o odpuštění. Připomeň žákům, že Bůh je vždy ochoten jim odpustit, když ho o to požádají, a to bez ohledu na to, o jaký hřích se jedná nebo jak často o odpuštění prosí.

Přečtěte si Izajáše 1,18 a společně o tomto textu diskutujte. Zeptej se: **Jak často můžeš Boha prosit, aby ti něco odpustil?** (Kdykoli cítíš potřebu.) **Jak nám to pomáhá, když musíme odpouštět druhým?** (Protože nám Bůh odpouští, měli bychom ochotně odpouštět druhým.) **Zapamatujme si naši hlavní myšlenku:**

BŮH CHCE, ABYCH DRUHÝM ZE SRDCE ODPOUŠTĚL.

Řekněte si ji společně se mnou.

B. Kruh odpuštění

Potřebujete:

- Bible

Řekni dětem, aby se posadily nebo postavily do kruhu. (Ve velké třídě vytvořte několik kruhů.) Požádej je, aby žáka po své pravici poprosily o odpuštění za provinění, které si vymyslely. Například: „Mrzí mě, že jsem tě kopl. Odpuť mi, prosím tě.“ Nebo: „Je mi líto, že jsem na tebe křičela. Prosím, odpuť mi.“ Kruh projděte nejméně dvakrát.

Shrnutí

Zeptej se: **Jaký jste měli pocit, když jste prosili o odpuštění?** (Bylo divné prosit o odpuštění za něco, co jsem neudělal; šlo to atd.) **Jaké to bylo, když vám bylo odpuštěno?** (Prima; dobré; příjemné atd.) Vyhledejte si Matouše 18,21.22 a společně si tento text přečtěte.

Zeptej se: **Co měl Ježíš na mysli, když řekl „sedmdesátkrát sedmkrát“? Znamená to, že bychom měli počítat, kolikrát někomu odpustíme?**

Ujisti se, že děti chápou, že Ježíš měl na mysli neomezeného ducha odpuštění. **Měli bychom člověku odpustit, ale jeho křivdu si pamatovat?** (Ne. Měli bychom jim odpustit ze srdce, což znamená odpustit a zapomenout.) **Řekněme si společně naši hlavní myšlenku:**

BŮH CHCE, ABYCH DRUHÝM ZE SRDCE ODPOUŠTĚL.

Řekněte si to společně se mnou.

4. Sdílení se

Darované srdce

Potřebujete:

- velká papírová srdce (viz s. 140)
- nůžky
- výtvarné pomůcky
- tekuté lepidlo a třpytky
- propisovačky nebo fixy

Dej každému dítěti velké papírové srdce (viz s. 140) a výtvarné pomůcky. Řekni jim, aby si srdce vystříhly a nazdobily je a aby na jednu jeho stranu napsaly verš k zapamatování a na druhou slova: „Bůh nás miluje a odpouští nám.“ Až budou děti pracovat, vyzvi je, aby si vzpomněly na někoho, komu by své papírové srdce chtěly darovat.

Shrnutí

Řekni: **Vzpomněli jste si na někoho, komu byste své papírové srdce chtěli darovat? Vezměte si je s sebou domů a někdy v průběhu tohoto týdne je tomuto člověku darujte. Řekněte mu, co pro vás znamená odpuštění.**

Existuje někdo, s kým byste si tento týden potřebovali promluvit? Někdo, kdo by vám měl odpustit, nebo někdo, komu byste měli odpustit vy? Přemýšlejte o tom a pak se za to modlete. Bůh vám pomůže. Řekněme si společně ještě jednou naši dnešní hlavní myšlenku:

BŮH CHCE, ABYCH DRUHÝM ZE SRDCE ODPOUŠTĚL.

Závěr

Řekni dětem, aby se postavily do kruhu. Popros Boha, aby jim pomohl ochotně odpouštět druhým, kteří jim možná ukřivdili, a omlouvat se, když samy někomu ukřivdí. Poděkuj Bohu, že je vždy ochoten nám odpustit.